

Risk

Opportunity

مخاطرات و فرصت‌های سال ۲۰۲۲

مرکز آموزش و پژوهش‌های اقتصادی و اجتماعی اتاق بازرگانی فارس

گزارش شماره ۳۰ / ۰۱

سال ۱۴۰۰

موضوع گزارش:

مخاطرات و فرصت‌های سال ۲۰۲۲

تاریخ ارائه: ۱۴۰۰/۱۰/۱۳

برگردان و تنظیم کننده: نجمه ایزدی

- مقدمه

سال ۲۰۲۱ کشورهای ثروتمند شروع به رهایی از بحران کووید-۱۹ کردند. با وجود چالش‌های واکسیناسیون در بسیاری از نقاط جهان و ظهور نگران‌کننده نوع آمیکرون و همچنین تنگناهای عرضه، تورم و بدهی‌های فزاینده، کشورها را تحت محاصره قرار داده است. در تمام مدت درگیری جهان با بیماری کووید ۱۹ مشکلات ژئوپلیتیکی مانند تنش‌های بین غرب و چین و روسیه گرفته تا کمبود اقدامات بین‌المللی برای مقابله با تغییرات آب و هوایی از بین نرفته است. با تکیه بر تجربه چندین ساله در پیش‌بینی روندها و تحولات جهانی دوازده‌خطر و فرصت برتر در سال ۲۰۲۲ برای جهان شناسایی شده است. سناریوها بر اساس اهمیت و به هر کدام یک احتمال اختصاص داده شده است. «متوسط» به معنای احتمال ۵۰-۵۰ است که یک سناریو در سال آینده رخ می‌دهد.

- مهم‌ترین مخاطرات

۱- فقدان واکسیناسیون کووید-۱۹ در کشورهای در حال توسعه و ایجاد انواع جدید به طور بالقوه مسری‌تر و کشنده‌تر (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

اگرچه اکثریت کوچکی از جمعیت جهان در حال حاضر حداقل یک دوز واکسن کووید-۱۹ را دریافت کرده‌اند، برخی از مناطق وضعیت بسیار بهتری نسبت به سایرین دارند. برای مثال، در آفریقا، تنها ۱۲ درصد از جمعیت حداقل یک دوز را تا دسامبر دریافت کرده بودند. کشورهای توسعه‌یافته تا حد زیادی نتوانسته‌اند از هم‌تایان ضعیف‌تر و فقیرتر خود محافظت کنند. به عنوان مثال، ائتلاف جهانی واکسن کووکس، تنها ۴۰۰ میلیون دوز توزیع کرده که بسیار کمتر از هدف اولیه ۱.۹ میلیارد در سال ۲۰۲۱ است. با نرخ کنونی، جمعیت آفریقا حتی در سال ۲۰۲۳ یا بعد از آن تا حد زیادی واکسینه نمی‌شوند، که احتمالاً منجر به کاهش رشد اقتصادی و بی‌ثباتی سیاسی خواهد شد. علاوه بر انعکاس شرم‌آور ارزش‌های انسان‌دوستانه غرب، تعداد زیادی از واکسینه‌نشده‌ها می‌توانند برای شهروندان واکسینه‌شده غربی و سایر مناطق جهان بسیار خطرناک باشند. نوع دلتا که برای اولین بار در هند شناسایی شد و بسیار مسری‌تر از سویه‌های گذشته بود، به سرعت در سراسر جهان گسترش یافت و بیمارستان‌های کشورهای ثروتمند را تحت تاثیر قرار داد و حتی سیستم دفاعی کسانی که قبلاً واکسینه شده بودند را زیر پا گذاشت. نوع آمیکرون که برای اولین بار در جنوب آفریقا شناسایی شد، اکنون بسیار مسری‌تر از دلتا به نظر می‌رسد، اگرچه شدت آن هنوز به طور کامل مشخص نشده است. هر چه بیشتر جمعیت جهان واکسینه نشده باقی بمانند، احتمال جهش‌های ویروسی که انواع مسری‌تر،

شدیدتر یا گریز از واکسن را ایجاد می‌کنند، بیشتر می‌شود. حتی اگر پوشش واکسیناسیون به میزان زیادی افزایش یابد، بسیاری از کارشناسان معتقدند که باید برای زندگی با یک تهدید بومی ناشی از کووید ۱۹ آماده باشیم.

۲- حمله روسیه به اوکراین (احتمال وقوع ۷۵-۵۰ درصد)

استقرار گسترده نظامی روسیه در نزدیکی مرز خود با اوکراین، نگرانی‌هایی را افزایش داده است. پوتین نوشته است که اوکراین یک ملت واقعی نیست و «روس‌ها و اوکراینی‌ها یک ملت بودند، یک کل واحد». اگر پوتین که به نظر می‌رسد به طور فزاینده‌ای به شکل دادن به میراث خود فکر می‌کند، بر اساس چنین غرایزی عمل کند، او طیفی از گزینه‌ها را برای تضعیف اوکراین و در نتیجه حفظ این کشور در حوزه نفوذ روسیه و به عنوان یک حائل قابل اعتماد در برابر ناتو دارد. ممکن است رئیس‌جمهور روسیه حمایت سیاسی و نظامی آمریکا/ ناتو از اوکراین یا تقابل نزدیک در دریای سیاه بین نیروهای روسیه و ناتو را تنها به ادعا از سوی غرب تلقی نماید. برخی از ناظران استدلال می‌کنند که ترس روسیه از اقدامات تلافی جویانه بالقوه - مانند لغو خط لوله گاز روسیه نورد استریم ۲ به آلمان، تحریم‌های آمریکا علیه بانک‌های روسیه یا بازار ثانویه بدهی روسیه، و افزایش استقرار ناتو در کشورهای همسایه ناتو - می‌تواند مانع حمله روسیه به اوکراین شود. تجاوز نظامی روسیه اما در ذهن پوتین، اشتیاقی به انتقام از آنچه او به عنوان خیانت آمریکا از طریق گسترش ناتو در فضای شوروی سابق می‌داند، ممکن است هزینه‌های احتمالی مداخله را جبران کند. در تشدید شدت، سناریوهای احتمالی مداخله روسیه عبارتند از:

- تهدیدات نظامی یا تجاوز به منظور اعمال فشار برای کاهش حمایت نظامی ایالات متحده/ ناتو از اوکراین و گفتگو در مورد سایر موضوعات مورد اختلاف از طریق مذاکره؛
- اجبار نظامی و اقتصادی (مثلاً بهره‌گیری از وابستگی اروپا به گاز روسیه) برای اجرای اجباری تفسیر روسیه از توافق‌نامه‌های مینسک؛
- و تهاجم نظامی تمام‌عیار روسیه برای به دست گرفتن کنترل اوکراین و یا ایجاد یک دولت دوست روسیه.

۳- اوج‌گیری چین به همراه اختلال اقتصاد این کشور و ایجاد اختلالات جهانی (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

با وجود ترس از رشد چین، ضعف این کشور ممکن است بزرگترین خطر را ایجاد کند. سرکوب رئیس‌جمهور چین ابتدا در بخش فناوری و اکنون در بخش املاک که حدود ۲۹ درصد از اقتصاد چین را تشکیل می‌دهد، شکنندگی سیستم اقتصادی این کشور را برجسته می‌کند. نگرانی این است که کمبود انرژی، کاهش جمعیت، کاهش رشد و بهره‌وری، و بدهی منعکس‌کننده یک مدل اقتصادی منسوخ می‌باشد. با این حال، رئیس‌جمهور چین ممکن است شاهد اصلاحات مورد نیاز برای بازار باشد که در سال ۲۰۱۳ وعده داده و انجام نشد، زیرا اجرای آن از نظر سیاسی بسیار دشوار است. در عوض، حزب کمونیست چین تقویت شرکت‌های دولتی و کنترل بخش خصوصی را در پیش گرفته است، علی‌رغم

اینکه شرکت‌های خصوصی در گذشته منبع اصلی رشد و نوآوری بودند. برخی از تحلیلگران امنیت ملی از این بیم دارند که رئیس‌جمهور چین ممکن است با یک سیاست نظامی تهاجمی تر نسبت به تایوان، رشد کمتر را جبران کند. اما چینی که از نظر اقتصادی با مشکل مواجه است می‌تواند ثبات جهانی را نیز از بین ببرد: چین حدود ۳۰ درصد رشد جهانی را در دهه گذشته هدایت کرده است. یک چین ضعیف علاوه بر اینکه بیشتر متخاصم است، می‌تواند رشد اقتصادی در سراسر جهان را کاهش دهد و در عین حال بازارهای مالی و زنجیره تامین را مختل کند. از دست دادن ثروت و شغل می‌تواند باعث ناآرامی و یا آشفتگی درون حزبی در چین شود.

۴- فروپاشی افغانستان و عدم فرار ایالات متحده از عواقب آن (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

افغانستان در حال تحمل یک بحران بشردوستانه بی‌سابقه است و سقوط احتمالی ایالت در سال ۲۰۲۲ به چشم می‌خورد. بر اساس برنامه جهانی غذای سازمان ملل متحد، ۲۳ میلیون افغان پیش از شروع زمستان با گرسنگی قریب‌الوقوع مواجه شدند. برای بانک جهانی و سایر آژانس‌های توسعه، کمک مستقیم به افغان‌ها به دلیل سیستم پرداخت آشفته این کشور و ممنوعیت‌های بین‌المللی برای کمک به طالبان، دشوار است. سازمان ملل متحد هشدار می‌دهد که سیستم بانکی افغانستان ممکن است در حال فروپاشی باشد و تلاش‌های کمک‌های بشردوستانه را به خطر بیندازد. اقتصاد افغانستان (به استثنای تجارت مواد مخدر) پس از خروج ایالات متحده ۸.۵ میلیارد دلار در سال (۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی) از دست داده و حدود ۹ میلیارد دلار دارایی‌های خارجی توسط صندوق بین‌المللی پول، مسدود شده است. طالبان با گروه‌های جهادی رقیب مانند دولت اسلامی مبارزه می‌کند و خطر افزایش فعالیت‌های تروریستی در سراسر جهان از جمله حملات احتمالی علیه منافع ایالات متحده و همچنین روسیه و چین را افزایش می‌دهد. بر اساس گزارش سازمان ملل متحد، در حال حاضر حداقل ۲.۶ میلیون پناهنده افغان - بیشتر در ایران و پاکستان - و ۳.۵ میلیون آواره داخلی دیگر وجود دارد و بدتر شدن وضعیت در کشور می‌تواند پناهندگان بیشتری را به اروپا سوق دهد.

۵- مشکلات اقتصادی شدیدتر و بی‌ثباتی سیاسی بیشتر کشورهای در حال توسعه (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

دومین قربانی بزرگ ناشی از کووید ۱۹، پس از حدود بیش از پنج میلیون نفر که بر اثر این بیماری جان خود را از دست داده‌اند، طبقه متوسط جهانی است. مرکز تحقیقات پیو^۱ تخمین می‌زند که رکود اقتصادی ناشی از همه‌گیری ۱۳۱ میلیون نفر دیگر را در فقر قرار داده است. حتی آنهایی که در کشورهای در حال توسعه توانسته‌اند به طبقه متوسط بچسبند، به دلیل پس‌لرزه‌های سیاسی و اقتصادی این بیماری همه‌گیر که برای مدتی در بسیاری از این کشورها ادامه خواهد داشت، آماده مقابله با ناامنی اقتصادی هستند. هند که مجموعاً ۳۲ درصد از طبقات متوسط و متوسط رو به بالا را از دست داده است، می‌تواند سال ۲۰۲۱ را با تولید ناخالص داخلی ۵.۲ درصد کمتر از آنچه بدون

گزارش

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰

تاریخ:

این همه گیری می توانست داشته باشد به پایان برساند. افزایش تورم در ایالات متحده و اروپا تهدیدی برای بی ثبات کردن بیشتر اقتصادها در کشورهای در حال توسعه در زمانی است که آنها نیاز به بازپس گیری رشد از دست رفته دارند. اگر فدرال رزرو و بانک مرکزی اروپا نرخ بهره را برای مقابله با تورم افزایش دهند، الگوهای گذشته نشان می دهد که سرمایه از کشورهای فقیرتر برای بازدهی بالاتر با ریسک کمتر به سرعت به کشورهای ثروتمندتر سرازیر می شود. جامعه بین المللی باید به کشورهای فقیرتر کمک مالی کند تا ارزشهای خود را تثبیت نموده و به آنها کمک کنند تا از یک دوره خطرناک عبور نمایند. بدون چنین کمکی، بی ثباتی سیاسی شتاب بیشتری می گیرد و چندین دولت را سرنگون می کند.

۶- افزایش قیمت نفت به بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه (احتمال وقوع ۵۰ تا ۷۵ درصد)

پیش بینی چرخه های رونق و رکود در بازار نفت همیشه خطرناک است. پیش بینی های متناقضی وجود دارد، زیرا آژانس اطلاعات انرژی ایالات متحده کاهش قیمت نفت خام برنت را از ۸۴ دلار در پاییز امسال به ۶۶ دلار در هر بشکه، در سال آینده پیش بینی کرده است، در حالی که بسیاری از تحلیلگران بخش خصوصی و صندوق های تامینی روی افزایش طولانی مدت قیمت شرط بندی می کنند. دلایل تقریبی افزایش فعلی قیمت، افزایش تقاضا در سال ۲۰۲۱ پس از افت ناشی از بیماری همه گیر، افزایش محدود تولید توسط سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و اثرات چندین سال کاهش سرمایه گذاری در نفت و گاز است. یک مطالعه روشن گرانه اخیر خطرات جدیدی را نشان می دهد که ناشی از تغییرات ساختاری بلندمدت در صنعت انرژی - از تورم، رکود و بدهی های پیش فرض گرفته تا نگرانی های مربوط به امنیت انرژی - است.

۷- شکست جهان در رسیدن به اهداف اقلیمی از اجلاس بی نتیجه گلاسکو (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

انتشار جهانی کربن از زمان امضای پروتکل کیوتو در سال ۱۹۹۷ تا ۶۰ درصد افزایش یافته است و توافقنامه تغییر اقلیم حاصل از بیست و ششمین کنفرانس سازمان ملل متحد در سال جاری در گلاسکو نگرانی ها در مورد خطرات آب و هوای شتاب زده را کاهش نمی دهد. تغییر یا احتمال دستیابی به هدف کاهش میانگین افزایش دما به کمتر از ۲ درجه سانتیگراد بالاتر از سطوح قبل از صنعتی شدن. قبل از این اجلاس اگر تمام تعهدات توافقنامه اقلیمی پاریس در سال ۲۰۱۵ برآورده می شد، دمای جهانی همچنان تا سال ۲۱۰۰ به میزان ۲.۷ درجه سانتیگراد افزایش می یافت. رهبران جهان جدیدی را در اجلاس سال جاری پیش بینی کردند؛ لغو تدریجی زغال سنگ و توافقنامه های جداگانه با هدف کاهش جنگل زدایی و انتشار متان، ایجاد قوانین جهانی برای تجارت کربن، و تقویت همکاری آب و هوایی ایالات متحده و چین. آژانس بین المللی انرژی نقشه راه دقیقی برای رسیدن به انتشار گازهای گلخانه ای خالص تا سال ۲۰۵۰ منتشر کرده است که مستلزم پایان دادن به پروژه های جدید نفت و گاز تا سال آینده و سه برابر شدن سرمایه گذاری

در انرژی خورشیدی و بادی به ۴ تریلیون دلار و چهار برابر شدن سرمایه گذاری در شبکه های هوشمند تا پایان این دهه است. چنین پیشرفتی از نظر فنی امکان پذیر اما از نظر سیاسی بسیار غیرممکن است.

۸- جهانی دوقطبی اما عدم تکرار جنگ سرد با شوروی (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

واشنگتن شیفته ایده اجرای مجدد جنگ سرد شده است، بدون شک با همان پایان پیروزی غرب. برخی بر تفاوت های بین اتحاد جماهیر شوروی از نظر اقتصادی ضعیف و چین کنونی تمرکز می کنند- یک اقتصاد برتر و مبتکر بزرگ فناوری پیشرفته، همراه با موقعیت آن به عنوان قدرت تجاری شماره یک و صادرکننده سرمایه در جهان- باید باعث شود که آمریکا در مقایسه این دو وضعیت تجدید نظر کند. اقتصاد چین به قدری به اقتصاد ایالات متحده و غرب وابسته شده است که همه در چنین جهانی آسیب خواهند دید. چین با ۵۵۹.۲ میلیارد دلار بزرگترین شریک تجاری آمریکا برای کالاها در سال گذشته بود و وال استریت نیز در حال ورود به این اقدام است و بلک راک در ماه سپتامبر یک میلیارد دلار برای اولین صندوق مشترک خارجی چین جمع آوری کرد.

در همین حال، رهبران چین دیوانه وار در تلاش هستند تا زنجیره های تامین چین را آمریکایی زدایی کنند. بزرگترین آسیب پذیری چین فقدان صنعت تراشه با فناوری بالا است. اما از آنجا که کاهش عرضه ایالات متحده به تولیدات آمریکایی آسیب می رساند، دولت بایدن برای ضربه زدن به پکن در آنجا مردد بوده است. اگر شدت ضربه های آمریکا به چین افزایش یابد- همانطور که برخی در واشنگتن از آن حمایت می کنند- بعید است که چین به زانو درآید. در عوض چیزی که می تواند حاصل شود، جهانی دوقطبی است که در آن همه فقیرتر و بیشتر مستعد درگیری هستند. کسب و کارهای آمریکایی فرصت های جدید را در چین و شاید در سایر نقاط آسیا از دست خواهند داد. با توجه به وابستگی آلمان و سایرین به تجارت با چین، این تصور که اروپا از ایالات متحده در این مسیر پیروی می کند، مشکوک است. در جنگ سرد با چین، پایان خوش به هیچ وجه تضمین نشده است.

۹- بدتر شدن ناامنی غذایی ناشی از کووید ۱۹، تغییرات آب و هوایی و درگیری (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

همانطور که سال گذشته هشدار داده شد، ترکیبی از همه گیری، مشکلات آب و هوایی شدید و درگیری خشونت آمیز باعث افزایش ناامنی غذایی می شود. بر اساس برنامه جهانی غذا، اکنون ۱۵ میلیون نفر دیگر نسبت به قبل از شروع همه گیری در سال ۲۰۱۹ در معرض خطر گرسنگی هستند. در ماه نوامبر، ۴۵ میلیون نفر در ۴۳ کشور در آستانه قحطی بودند و هزینه های غذا و حمل و نقل بالاتر، بودجه خانواده ها و سازمان های کمک رسانی را به طور یکسان تحت فشار قرار داده است. یکی از محرک های اصلی افزایش فشارهای سال جاری، فاجعه انسانی در افغانستان بوده است که اکنون بدترین بحران غذایی در جهان است. طی دهه آینده، بانک جهانی پیش بینی کرده است که سیستم های غذایی برای

کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و حفاظت از محیط زیست و همچنین تغذیه جمعیت جهان که قرار است تا سال ۲۰۵۰ به ۱۰ میلیارد نفر افزایش یابد، سالانه به ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیارد دلار نیاز دارند.

۱۰- شکست کشورهای بیشتر از وضعیت شکننده فعلی (احتمال وقوع ۵۰ تا ۷۵ درصد)

کشورهایی که در صدر فهرست کشورهای شکننده صندوق صلح هر سال قرار دارند به ندرت تغییر می‌کنند. یمن، سومالی و سوریه (به این ترتیب) مجدداً در فهرست سال ۲۰۲۱ تحت «هشدار بسیار بالا» ظاهر شدند و بسیاری استدلال می‌کنند که به شکست دولت دچار شده‌اند. حتی برخی از کشورهایی که در ردیف بعدی «هشدار شدید» قرار دارند، اگر قبلاً شکست دولت را تجربه نکرده‌اند، به آن نزدیک هستند: سودان جنوبی، جمهوری دموکراتیک کنگو، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، سودان و افغانستان. نگران‌کننده است که کشورهای بزرگی مانند اتیوپی و نیجریه خیلی عقب نیستند و فروپاشی آنها باعث تشنج‌های منطقه‌ای بزرگ می‌شود. با افزایش خشکسالی و کمبود آب، یک بحران غذایی در حال گسترش است. بدون سرمایه‌گذاری گسترده در سیستم‌های غذایی توانمندتر، انتظار می‌رود که چنین بحران‌هایی فراتر از کشورهایی که بالاترین سطح هشدار را دارند رخ دهد. درگیری‌های مسلحانه نیز به طور فزاینده‌ای طولانی، شدید، پیچیده و برای غیرنظامیان خطرناک می‌شوند. کووید-۱۹ یک بار اضافی است که نرخ فقر را در بسیاری از کشورهای فقیرتر افزایش می‌دهد و بدهی‌ها را به سطوح بی‌سابقه می‌رساند. در سال ۲۰۲۲ این چشم‌انداز ناامید کننده به نظر می‌رسد.

۱۱- شکست تلاش‌های غرب برای احیای توافقی هسته‌ای ایران (احتمال وقوع ۵۰ تا ۷۵ درصد)

دولت ایران درخواست‌های فزاینده‌ای را از ایالات متحده برای کاهش تحریم‌ها و اعطای تضمین‌ها قبل از موافقت تهران به توافق جدیدی برای محدود کردن برنامه هسته‌ای خود صادر کرده است، حتی در شرایطی که رژیم تلاش‌های خود را برای غنی‌سازی هسته‌ای افزایش می‌دهد. حملات سایبری اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای ایران - و واکنش ایران به این فعالیت‌ها - در حال افزایش است. فشار کنگره بر رئیس‌جمهور جو بایدن برای اعمال تحریم‌های سخت‌تر علیه ایران و اقدام علیه فعالیت‌های تحریم‌شکن ایران مانند فروش نفت به چین در حال افزایش است. اقدام نظامی آمریکا یا اسرائیل علیه برنامه هسته‌ای ایران را نمی‌توان رد کرد. در همین حال، ایران توانایی انجام حملات پهنپادی و موشکی علیه تأسیسات نفتی خلیج فارس و پایگاه‌های نظامی ایالات متحده و استفاده از حزب‌الله یا دیگر جانشینان برای درگیر شدن در یک جنگ سایه با اسرائیل را دارد. اگر تنش‌ها عمیق‌تر شود، همیشه این احتمال وجود دارد که محاسبات اشتباه یا درگیری‌های سهوی منجر به یک رویارویی نظامی بزرگ با ایران شود.

۱۲- از بین رفتن بیشتر دموکراسی ایالات متحده (احتمال وقوع بیش از ۷۵ درصد)

سال پیش رو سالی است که در آن دموکراسی آمریکایی به طور قابل توجهی از بین می رود. گزارش ۲۰۲۱ خانه آزادی که یک عقبنشینی دموکراتیک جهانی را نشان می دهد، کاهش ۱۱ امتیازی امتیاز آزادی برای ایالات متحده را در دهه گذشته نشان می دهد و این کشور را در میان تقریباً ۲۴ کشوری قرار می دهد که شدیدترین کاهش را در آن دوره داشته اند. این سازمان به حمله ۶ ژانویه به ساختمان کنگره ایالات متحده اشاره کرد که به دنبال لغو انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ بر اساس ادعاهای دروغین تقلب در انتخابات بود که هنوز توسط رئیس جمهور سابق دونالد ترامپ تبلیغ می شود و توسط بسیاری از حزب جمهوری خواه پذیرفته شده است. نظرسنجی ها نشان می دهد که حدود ۷۰ درصد از رای دهندگان جمهوری خواه و ۳۰ درصد از رای دهندگان به طور کلی معتقدند که بایدن به طور قانونی انتخاب نشده است، علیرغم وجود همه شواهد خلاف آن. از آنجایی که اطلاعات نادرست و تئوری های توطئه ناشی از رسانه های اجتماعی فراوان است، به نظر می رسد که شکاف سیاسی کشور در آستانه انتخابات ۲۰۲۲ در حال افزایش است و هر یک از طرفین، طرف دیگر را نه به عنوان مخالف، بلکه به عنوان دشمن می بیند. تعداد نگران کننده ای از آمریکایی ها اکنون خشونت را قابل قبول می دانند، از جمله نزدیک به یک سوم جمهوری خواهان. با قرار گرفتن حزب جمهوری خواه برای بازپس گیری مجلس نمایندگان و احتمالاً سنا در سال ۲۰۲۲، به نظر می رسد قطبی شدن و تنش های فرقه ای آمریکا افزایش یابد.

- مهم ترین فرصت ها

۱- اصلاحات اعضای سازمان تجارت جهانی (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

اگر دولت بایدن می خواهد در لفاظی های خود در مورد حفظ نظم بین المللی فراگیر و مبتنی بر قوانین عمل کند، توقف تجزیه اقتصادی و حمایت گرایی ناشی از کووید ۱۹ باید در اولویت باشد. این امر مستلزم اصلاح سازمان تجارت جهانی است که ۸۰ درصد تجارت جهان را اداره می کند. در غیاب قوانین سازمان تجارت جهانی که به کشورها اجازه می دهد نگرانی ها را مطرح کرده و اختلافات خود را حل و فصل نمایند، جهان به سمت محدودیت های تجاری و بلوک های منطقه ای دیکته شده توسط قدرت های بزرگ اقتصادی سوق خواهد یافت. اصلاحات سازمان تجارت جهانی ضروری و قابل انجام است و با یک مکانیسم حل و فصل اختلافات ابداع شده شروع می شود که از طرح دعوی قضایی اجتناب می کند و دارای یک هیئت نظارت موثر است. آنها همچنین باید شامل شفافیت در مورد یارانه ها، قوانین جدید تجارت دیجیتال، نقش بیشتر برای آب و هوا و حقوق کار، و آزادسازی تجارت متمرکز بر بخش های خاص باشند.

۲- تولید یک واکسن جهانی علیه همه ویروس های کرونا (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

مشخص نیست که ویروس کرونا تا چه زمانی وجود داشته باشد. با ورود به سومین سال زندگی با این ویروس، موج های بیشتری از عفونت ها حتی در مناطقی که نرخ واکسیناسیون نسبتاً بالایی وجود دارد دیده می شود. انواع مختلف ویروس دیگر از نوع کووید با قدرت متفاوت وجود دارد که اقلیت کوچکی از آنها می تواند کشنده باشد. تحقیقات جدید حاکی از آن است که حیوانات دیگری به جز خفاش ها می توانند ناقل ویروس های کرونای مشابه SARS باشند. ما به یک واکسن جهانی علیه همه ویروس های کرونا، در حال و آینده نیاز داریم، و برخی تحقیقات امیدوارکننده در این راستا در حال انجام است. به عنوان مثال، دانشمندان دانشکده بهداشت عمومی جهانی دانشگاه کارولینای شمالی، روی چنین واکسنی کار کرده و نتایج دلگرم کننده ای را در مورد موش ها مشاهده کرده اند. رویکرد آنها مشابه واکسن های فایزر و مدرنا است، با این تفاوت که آنها mRNA را از چندین ویروس کرونا ادغام می کنند. بسیاری از دانشمندان دیگر در تلاش های موازی مشغول هستند. همه اینها می تواند کلید مهار شیوع بعدی باشد. دولت ایالات متحده باید این تحقیق را در اولویت ملی قرار دهد و آن را مقیاس بندی کند تا همه در جهان بتوانند از نتایج آن بهره ببرند.

۳- همکاری قدرت های جهانی روی استانداردها و مقررات جدید هوش مصنوعی (احتمال وقوع ۲۵ درصد)

برنامه های کاربردی هوش مصنوعی - از تشخیص چهره گرفته تا غربالگری اشتغال - به طور فزاینده ای در سراسر صنایع به کار گرفته می شوند و در طول این دهه در همه جا حاضر خواهند شد. با این حال قوانین یا استانداردهای جهانی توافق شده کمی در این حوزه وجود دارد. اگرچه هوش مصنوعی فناوری تحت سلطه ایالات متحده و چین است، اتحادیه اروپا به دنبال ایجاد یک چارچوب قانونی است که بتواند چنین استانداردهایی را ایجاد نماید. پیش نویس قانون هوش مصنوعی در پارلمان اتحادیه اروپا و کمیسیون اروپا، محدودیت های دقیقی را برای استفاده و تجارت هوش مصنوعی بر اساس سلسله مراتبی از خطرات (با استخدام، زیرساخت های حیاتی و اجرای قانون در میان افرادی که به عنوان پرخطر شناخته می شوند) تعیین می کند. در حالی که همپوشانی گسترده ای در اعلامیه های مربوط به اخلاق هوش مصنوعی توسط ایالات متحده، اتحادیه اروپا، ژاپن و چین وجود دارد، ارزش های اخلاقی مشترک به کار گرفته نشده است. ابتکار اتحادیه اروپا باید ایالات متحده را به ایجاد هنجارهای جهانی هوش مصنوعی تشویق کند. شورای تجارت و فناوری جدید ایالات متحده و اتحادیه اروپا باید ایجاد اجماع فرآتلانتیکی در مورد این موضوعات را در اولویت قرار دهد، که می تواند زمینه را برای توافق گسترده تر بین کشورهای گروه بیست فراهم کند.

۴- ایجاد رویکرد فرآتلانتیک ایالات متحده و اتحادیه اروپا برای ایجاد مقررات دیجیتال (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

اتحادیه اروپا شروع به تعریف مفهوم «حاکمیت فناوری» به عنوان ابزاری برای رقابتی تر کردن اتحادیه کرده است. بسته ای از قوانین معلق عمدتاً شرکت های بزرگ فناوری ایالات متحده را هدف قرار می دهد که اتحادیه اروپا آنها را به عنوان «دروازه بان» در تنظیم شرایط تجارت داده می بیند. این رویکرد نظارتی، شرکت های آمریکایی را مهار کرده و

مدل‌های کسب‌وکار آنها را تغییر می‌دهد. کنگره ایالات متحده باید جاه طلبی‌های اتحادیه اروپا را فرصتی برای حرکت روی مقررات دیجیتالی خود ایالات متحده ببیند، در حالی که دولت بایدن باید تلاش‌ها برای یافتن زمینه‌های مشترک با اتحادیه اروپا در مورد مسائل دیجیتال را در اولویت قرار دهد. اجماع ایالات متحده و اتحادیه اروپا اهرمی برای ایجاد استانداردهای جهانی در مورد این موضوعات ایجاد می‌کند.

۵- کمک ایالات متحده برای جلوگیری از بحران اوکراین (احتمال وقوع ۲۵ تا ۵۰ درصد)

بحران فزاینده ناشی از تحرکات تهدیدآمیز نیروهای نظامی روسیه علیه اوکراین باید به فرصتی برای قرار دادن روابط بین روسیه و ایالات متحده در زمینه پایدارتر تبدیل شود. یک گام برای کاهش سرعت حرکت کنونی به سوی یک رویارویی خطرناک، میانجیگری ایالات متحده و اتحادیه اروپا در مذاکراتی است که طراحی شده است تا مسکو و کیف را وادار به پایبندی به چارچوب به روز شده مینسک ۲ کنند. ایالات متحده نباید تصور کند که افزایش تحریم‌ها علیه روسیه یا ارسال تسلیحات به اوکراین مانع پوتین خواهد شد. این مسئله رئیس‌جمهور روسیه را تشویق می‌کند تا قبل از اینکه انجام این کار برای او بسیار گران تمام شود، حملات بیشتری علیه همسایه خود انجام دهد. درگیری در اوکراین را دیگر نمی‌توان در تلاش‌های بایدن برای تثبیت روابط آمریکا و روسیه از طریق ایجاد خطوط قرمز در مورد جنگ سایبری و سایر موضوعات استراتژیک کنار گذاشت. اگر واشنگتن راه‌هایی برای کاهش تنش‌ها بر سر اوکراین بیابد، می‌تواند فرصت‌های بیشتری را برای کاهش اصطکاک با مسکو باز کند.

۶- تنش زدایی چین و آمریکا (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

نشست تقریباً چهار ساعته روسای جمهوری آمریکا و چین در ماه نوامبر نشان‌دهنده تشخیص هر دو رهبر بود که روابط بین دو ابرقدرت از کنترل خارج شده و به سمت درگیری می‌رود. دولت‌های ایالات متحده و چین مذاکرات بین نظامیان در سطح ارشد را از سر گرفتند. شاید مهم‌تر از همه با توجه به افزایش زرادخانه تسلیحات هسته‌ای پکن، به نظر می‌رسید که رئیس‌جمهور چین موضع این کشور را برای بیش از یک دهه با حرکت به سمت گفت‌وگوی تسلیحات هسته‌ای با ایالات متحده تغییر می‌دهد- که منعکس‌کننده این واقعیت است که آسیب‌پذیری‌های متقابل جدید در رابطه با سلاح‌های هسته‌ای می‌تواند دو کشور را برای ایجاد نرده‌های محافظ جدید ترغیب کند. زمینه‌های ممکن برای همکاری شامل منافع مشترک مربوط به تجارت، تغییرات آب و هوا و امنیت انرژی همراه با رسیدگی به چالش‌های ناشی از بی‌ثباتی در افغانستان و برنامه‌های هسته‌ای ایران و کره شمالی است. هنوز مشخص نیست که آیا روابط ایالات متحده و چین به یک وضعیت عادی جدید خواهد رسید یا به مارپیچ نزولی بی‌اعتمادی مشخصه سال‌های اخیر باز خواهد گشت. اما اکنون حداقل فرصتی برای آزمایش نیت یکدیگر وجود دارد.

۷- راه اندازی یک توافقنامه تجارت دیجیتال آسیا و اقیانوسیه از سوی ایالات متحده (احتمال وقوع ۵۰ تا ۷۵ درصد)

استراتژی هند و اقیانوس آرام ایالات متحده^۲ حفره‌ای در تجارت دارد. ایالات متحده باید آن را با یک فرصت بزرگ وصل کند: تجارت دیجیتال با رشد سریع، که ۱۷ درصد از تجارت جهانی خرده فروشی را در سال ۲۰۲۰ به خود اختصاص داده است. یک مورد قانع کننده برای یک توافق منطقه ای وجود دارد که بر پایه زبان تجارت دیجیتال با کیفیت بالا در کشور استوار است. توافقنامه ایالات متحده، مکزیک و کانادا، توافقنامه تجارت دیجیتال ایالات متحده و ژاپن، و مشارکت ترانس پاسیفیک (قبل از خروج ایالات متحده از این پیمان). نوع جدیدی از توافق - مشابه توافقنامه مشارکت اقتصاد دیجیتال سنگاپور، نیوزیلند و شیلی (DEPA)، که برخی از مقامات دولت بایدن آن را به عنوان یک الگو می‌دانند - می‌تواند پیشگام رویکردی فراگیرتر برای کارگران و مشاغل کوچک باشد. DEPA با مفاد صورت حساب الکترونیکی، محموله‌های سریع، فین تک (پرداخت‌های الکترونیکی)، شبکه‌های قابل اعتماد و همکاری هوش مصنوعی این رویکرد را اتخاذ می‌کند.

۸- بهره اندک جهان در مورد سیاست های تغییرات آب و هوایی (احتمال وقوع ۵۰ درصد)

بیانیه نهایی بیست و ششمین کنفرانس تغییرات آب و هوایی سازمان ملل متحد^۳ نتوانست سیاره را در مسیری قرار دهد که گرمایش جهانی را به کمتر از ۲ درجه سانتیگراد محدود کند. اما توقف جنگل زدایی، کاهش انتشار گاز متان تا ۳۰ درصد و ایجاد قوانین تجارت جهانی کربن، همگی می‌توانند نتایج قابل توجهی در کاهش گازهای گلخانه‌ای داشته باشند. توافق اقلیمی ایالات متحده و چین نیز که در گلاسکو اعلام شد می‌تواند به تسریع این اهداف کمک کند، برای مثال، با کمک به کاهش ۵۰ درصدی متان تا سال ۲۰۳۰. افزایش صادرات گاز طبیعی ایالات متحده به چین، بزرگترین مصرف کننده زغال سنگ در جهان، سریع ترین راه برای کاهش تدریجی مصرف رو به رشد زغال سنگ چین خواهد بود. گام مفید دیگر، افزودن مقررات اجرایی به قوانین تجارت کربن است که در COP۲۶ مشخص شده است. گروه ۲۰ می‌تواند با تشویق کشورها به کاشت یک میلیارد درخت تا سال ۲۰۲۵ با کمک مشارکت‌های دولتی و خصوصی، تعهدات مبهم کنفرانس را برای جنگل زدایی تکمیل کند. دولت ها می‌توانند به کشاورزان برای بهبود زمین هایشان برای جذب بهتر کربن اعتبار بدهند. قانون زیرساخت دوحزبی که اخیراً توسط بایدن امضا شد، ساختمان‌ها را بهسازی می‌کند تا آنها را در مصرف انرژی کارآمدتر کرده، صدها هزار ایستگاه شارژ وسایل نقلیه الکتریکی را تأمین مالی نموده و میلیاردها دلار در شبکه‌های هوشمند سرمایه‌گذاری کند تا شرکت‌های برق از انرژی‌های تجدیدپذیر بیشتر استفاده نمایند. این ابتکارات به اندازه راه حل های انفجار اقلیمی بزرگی نیست که بسیاری امیدوار بودند از COP۲۶ حاصل شود.

^۲ «هند-اقیانوس آرام» واژه مورد استفاده ترامپ بوده و به این معنی است که هند، ایالات متحده و دیگر دموکراسی های بزرگ آسیا، به ویژه ژاپن و استرالیا، در چارچوب جدید نفوذ فزاینده «جنگ سرد» به مهار چین خواهند پیوست.

^۳ UN Climate Change Conference (COP۲۶)

۹- همکاری ایالات متحده، چین و روسیه در فضا (احتمال وقوع ۲۵ تا ۵۰ درصد)

در ۱۵ نوامبر، روسیه موشکی را برای نابودی یکی از ماهواره های خود شلیک و بیش از ۱۵۰۰ قطعه زباله قابل ردیابی را در مدار پایین زمین ایجاد کرد و خدمه ایستگاه فضایی بین المللی را مجبور نمود در صورت اصابت به ایستگاه، در فضاییهای خود پناه بگیرند. مسکو مدعی است که آزمایش موشکی به دلیل برنامه های ایالات متحده برای ارتقای سیستم های دفاع موشکی استراتژیک خود ضروری بوده است. ایالات متحده، چین و روسیه همگی در طول سالها زبالههایی را به فضا اضافه کردهاند و به طور فزایندهای فضا را به عنوان یک حوزه کلیدی برای رقابت نظامی می دانند. اکنون صدها هزار قطعه زباله با سرعتی در حدود ۱۵۵۰۰ مایل در ساعت در فضا پرتاب می شوند و پرواز فضایی انسان و نزدیک به پنج هزار ماهواره فعال در مدار را تهدید می کنند. اگر ماهواره های ارتباطی غیرفعال شوند، شیوه زندگی ما که به فناوری وابسته است به خطر می افتد و خطرات آن در حال افزایش است: طبق یک تخمین، تا سال ۲۰۳۰ ممکن است صد هزار ماهواره در مدار باشند. هیچ سیستم بین المللی کنترل ترافیک فضایی و هیچ نهاد جهانی مستقلی وجود ندارد که داده های مربوط به موقعیت یابی و مسیرهای ماهواره ای را ارائه دهد. اولین قدم خوب این است که ایالات متحده، چین و روسیه به تفاهماتی در مورد مأموریت های خود در ماه برسند. روس ها دعوت برای پیوستن به پروژه آرمیس به رهبری ناسا را رد کرده اند و دلیل آن «خروج شرکای آمریکایی از اصول همکاری و حمایت متقابل» است و در عوض با چینی ها برای ایجاد ایستگاه بین المللی تحقیقات قمری می پیوندند. در حالی که ممکن است برای هر سه قدرت برای همکاری در یک ابتکار قمری خیلی دیر باشد، آنها می توانند از اشتراک گذاری برنامه های خود و نتایج اکتشافات خود سود متقابل داشته باشند.

۱۰- پیشتازی ایالات متحده در واکنش به آمریکای لاتین (احتمال وقوع ۲۵ تا ۵۰ درصد)

آمریکای لاتین بسیار از کووید ۱۹ آسیب دیده است. طبقه متوسط در آن منطقه، تکرار دهه های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ در اروپا، در نتیجه فقیرتر شدن از دموکراسی روی می گرداند. در پاسخ، دولت بایدن باید بیشتر از افزایش کمک های خارجی به منطقه برای توقف جریان مهاجران انجام دهد. با توجه به بیزاری دولت بایدن و کنگره از توافقات تجاری منطقه ای در مقیاس بزرگ، ایجاد منطقه تجارت آزاد در قاره آمریکا به سبک بیل کلینتون احتمالاً پلی بسیار دور است. اما ایالات متحده همچنان می تواند نقش فعالی در تقویت کاهش بدهی، کمک به سازگاری و کاهش تغییرات آب و هوا، ایجاد پایگاهی با فناوری پیشرفته موجود، و پرورش انسجام منطقه ای بیشتر ایفا کند. در حالی که ایالات متحده به طور فزاینده ای بر چین و آسیا متمرکز شده است، نمی تواند منطقه خود را نادیده بگیرد، به ویژه به دلیل بسیاری از مسائل روزمره که آمریکایی ها نگران آن هستند- مهاجرت، تجارت مواد مخدر، تغییرات آب و هوایی (از طریق تخریب منطقه جنگل های بارانی آمازون). نشست سران قاره آمریکا در سال آینده فرصتی برای دولت بایدن است تا تعهد آمریکا به همسایگانش را روشن کند.

۱۱- دستیابی توافق کنگره به اصلاحات مهاجرتی (احتمال وقوع کمتر از ۲۵ درصد)

اگر جمهوری خواهان و دموکرات‌ها بتوانند از مواضع مشخص شده‌شان فراتر رفته و به سمت یک بسته اصلاحی حرکت کنند که هدف جمهوری خواهان برای ایجاد مرز امن تر را با تمایل دموکرات‌ها برای شهروندی یازده میلیون مهاجر غیرقانونی متعادل کند، باید یک توافق مهاجرتی انجام شود. آخرین تلاش اصلی اصلاحات دو حزبی در سال ۲۰۱۳، ۶۸ رأی در سنا به دست آورد و هر دو هدف را همراه با به روز رسانی معیارهای مهاجرت برای جذب مهاجران با مهارت بیشتر برآورده می کرد، اما رهبران جمهوری خواه مجلس هرگز به آن رأی ندادند. قانون Build Back Better که اخیراً توسط دموکرات‌های مجلس تصویب شد، به حدود ۶.۵ میلیون کارگر غیرقانونی که از سال ۲۰۱۱ در ایالات متحده زندگی می کنند تا ده سال مجوز کار- اما نه شهروندی- را می دهد و از انقضای صدها هزار ویزای استفاده نشده جلوگیری می کند. حتی اگر این اقدامات به تصویب سنا برسد، که بعید است، از اصلاحات جامع مهاجرت فاصله زیادی دارد. کنگره باید به خاطر داشته باشد که مهاجرت برای آینده کشور اهمیت فزاینده ای دارد: بدون مهاجران جدید، جمعیت ایالات متحده در دهه ۲۰۳۰ شروع به کاهش خواهد کرد.

۱۲- حمایت ایالات متحده از خودمختاری استراتژیک اتحادیه اروپا (احتمال وقوع ۲۵ تا ۵۰ درصد)

به نفع ایالات متحده است که اروپا به عنوان یک بازیگر جهانی مسئولیت های بیشتری را بر عهده بگیرد و توانایی های خود را افزایش دهد. دولت بایدن باید از خودمختاری استراتژیک اتحادیه اروپا به جای نگرانی در مورد اینکه آیا این امر به ناتو آسیب می زند، استقبال کند. تا زمانی که تهدید روسیه پابرجاست، کشورهای اروپای مرکزی خواهان ایفای نقش اصلی ایالات متحده و ناتو در امنیت اروپا خواهند بود. اما روسیه تنها تهدید برای امنیت اروپا نیست، که در خاورمیانه و آفریقا نیز با چالش هایی مانند شکست دولت یا جریان پناهجویان و مهاجران مواجه است. اگر دولت بایدن در مورد تمرکز اصلی ژئوپلیتیک آسیا جدی باشد، از تجهیز اروپا برای مدیریت این مسائل به تنهایی سود خواهد برد.

اتحادیه اروپا استقلال استراتژیک را به عنوان تضمین «ظرفیت خود برای عمل مستقل در مواقع و در صورت لزوم و با شرکای هر جا که ممکن است» تعریف می کند. این امر همکاری با ایالات متحده را رد نمی کند، اما رهبران اروپایی خواهان توانایی عمل مستقل در جایی که با منافع آنها سازگار است- از جمله اعمال قدرت اقتصادی آنها در حوزه هایی مانند فناوری- هستند. اتحادیه اروپا به یک هنجار تنظیم کننده در خصوص حریم خصوصی داده ها تبدیل شده است و در حال ورود به قوانین رقابتی جدید برای مهار قدرت غول های فناوری ایالات متحده در اروپا است. تا حدی، تفاوت های اقتصادی فرآتلانتیک چیز جدیدی نیست و مناظرات بین اروپایی ها و آمریکایی ها می تواند برای هر دو طرف مفید باشد. اما بحث با اروپا بر سر حق آن برای دستیابی به حاکمیت در درآمدت این اتحاد را تضعیف خواهد کرد. متحد ایالات متحده بودن را نباید با تبعیت از واشنگتن یکی دانست. ایالات متحده، که به تسهیل ادغام اروپا پس از جنگ جهانی دوم کمک کرد، باید همچنان حامی اصلی آن باشد.

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ:		

- منبع

- <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/atlantic-council-strategy-paper-series/the-top-twelve-risks-and-opportunities-for-۲۰۲۲/>